

ze dne 10. prosince 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Pod věcný důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. spadají výtky, že těsné, zhusta nutné předjíždění motocyklu obžalovaným nelze považovati za zaviněnou příčinu pádu spolujezdce na motocyklu, který musí míti dostatečně silné nervy, nanejvýš však, že obžalovaný u toho, kdo používá motocyklu jako sportovního vozidla, s úlekem a z něho vzniklým pádem počítati nemusil; jakož i že bylo neprávem a nesprávným výkladem § 45 min. nař. čís. 81/1910 ř. zák. těsné předjíždění podřaděno pod toto ustanovení. Je-li však automobilista nucen motocykl těsně předjížděti, jest tím dána situace, která vyžaduje obzvláštní pozornost, by byl řidič pánem rychlosti a by bezpečnost osob nebyla ohrožena, jak právě § 45 cit. nař. pro volbu rychlosti předpisuje. Kdyby ohrozil bezpečnost osob na motocyklu, nesmí předjetí a musí tudíž ovládati rychlost tak, by byl i pro případné nutné zastavení jejím pánem. Nehledíc tudíž ani ke zvláštnímu předpisu § 46 cit. nař., který za dané místní situace v uzavřené obci a dokonce v nepřehledné zatáčce nepřipouští rychlost obžalovaného od 25 do 30 km, bylo se zřetelem na situaci tam se vyvinuvší správně přihlédnuto i k předpisu § 45 cit. nař. Poněvadž pak nešlo o pravidelné předjíždění, nýbrž obžalovaný předjížděl nepřipustně v nepřehledné zatáčce, v níž mu přijíždělo vstříc proti němu jedoucí auto, jímž byl donucen jeti více vlevo, nelze tento případ vůbec srovnávati s pravidelným a řádným předjížděním, při němž by ovšem s úlekem spolujezdce na motocyklu jako s okolností mimořádnou obžalovaný počítati nemusil. Obžalovaný však nepřipustným předjížděním v nepřehledné zatáčce takovou rychlostí, kterou před vstříc mu jedoucím automobilem ovládnouti nemohl a byl nucen zabočiti těsně k motocyklu, riskoval takovou nepravdělnou jízdu, která v sobě chovala případně i ohrožení osob na motocyklu jedoucích a z něho se podávající odůvodněný úlek se všemi nebezpečnými, při dostatečné pozornosti každému, tím více pak obžalovanému, jako zkušenému řidiči automobilu zjevnými důsledky. Na tomto základě byla v podstatě správně i nalézacím soudem dovozena vina obžalovaného ve směru objektivním i subjektivním pro ten, dokonce jen možný případ, že k pádu Pavlíně P-ové došlo z jejího úleku.

Čís. 4111.

Svémocné a úmyslné odstranění mezníků o sobě nestačí ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle § 199 e) tr. zák., není-li zároveň zjištěn zlý úmysl pachatelův, poškoditi jiného na majetku nebo na jiných právech. Škoda, k níž tu pachatelův úmysl směřuje, spočívá alespoň v tom, že poškozený pozbývá v meznících průkazu o hranicích svého pozemku.

(Rozh. ze dne 20. března 1931, Zm I 375/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 9. ledna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 písm. e) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodů zmatečnosti podle čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., nelze upřít oprávnění. Napadený rozsudek uznal obžalovaného vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 e) tr. zák., poněvadž vykopal dva hraniční mezníky, dělicí pozemek č. kat. 775/I, sousedící s jeho vlastním polem, z nichž jeden, uprostřed hranice stojící, větší mezník odvezl domů a druhý menší, na konci meze stojící, nechal ležeti na poli. Ku přesvědčení o vině obžalovaného dospěl nalézací soud na základě výpovědi svědka Josefa V-e, jenž potvrdil, že se obžalovaný při komisi konané obecním úřadem vyjádřil, že si ještě na tři kroky za mezníky vezme půdu, dále v uvážení toho, že svědci Josef V., Josef J. a nepřímo i Marie B-ová udali, že obžalovaný prohlásil, že kameny tam nedal zpět a že by je zase vyhodil, kdyby tam byly, a posléze v uvážení toho, že obžalovaný tvrdil, že pole byla nesprávně rozdělena, tak že obžalovaný vyndal mezníky v úmyslu, by si mohl přisvojiti kus pozemku č. kat. 775/1, patřící manželům J-ovým. Proto nalézací soud dospěl k přesvědčení, že jest dána skutková podstata obžalovanému za vinu kladeného zločinu i po stránce objektivní, i po stránce subjektivní, neboť obžalovaný nebyl oprávněn svémocně mezníky vyndati, ani kdyby byl přesvědčen, že pole nejsou správně vyměřena. Odsuzující výrok nalézacího soudu jest za tohoto skutkového děje a s tímto odůvodněním neudržitelný, neboť soud první stolice nezjistil všechny předpoklady zločinu podvodu podle § 199 e) tr. zák. Svémocné a úmyslné odstranění mezníků o sobě nestačí ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle § 199 e) tr. zák., není-li zároveň zjištěn zlý úmysl pachatelův, poškodit jiného na majetku nebo na jiných právech (úvodní věta § 199 tr. zák.). Škoda, k níž směřuje úmysl pachatelův v případě onoho zločinu, spáchaného odstraněním mezníků, spočívá alespoň v tom, že poškozený pozbývá v meznících průkaz o hranicích svého pozemku (srov. rozh. víd. nejv. s. sb. čís. 2056, 2894, 3946, 4421, rozh. Nejvyš. s. sb. tr. čís. 2616). Napadený rozsudek, nezjistiv, zda obžalovaný odstranil mezníky za tím účelem, by manžele J-ovy uvedl v omyl (viz rozh. čís. 4421) o hranicích jejich pozemku č. kat. 775/1, a zda bylo jeho jednání způsobilé v omyl uvést, najmě zda nebyla mezi pozemky i travnatá mez a zda díry po meznících zůstaly otevřeny, jak aspoň tvrzeno, nalézacím soudem však ani kladně ani záporně nezjištěno, nezabýval se otázkou, zda obžalovaný, odstraňuje mezníky, jednal v úmyslu, zbaviti manžele J-ovy v meznících průkazu o hranicích jejich pozemku proti pozemku obžalovaného. Rozsudek skutkově sice předpokládá, že obžalovaný vyndal mezníky v úmyslu, by si mohl přisvojiti kus pozemku čís. kat.

775/1, patřícího manželům J-ovým. Nehledíc však k tomu, že rozsudek nevysvětluje vztah činu obžalovaného, jenž nespočíval v přesazení mezníků, nýbrž jen v jejich odstranění, k předpokládanému záměru obžalovaného, nelze zjištěním tím nahraditi subjektivní zjištění zákonem vyžadované, an onen zjišťovací výrok trpí nedostatkem logického odůvodnění, jak mu stížnost důvodně vytýká s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř., pokud se týče, je stížen i vadou právní. Zahrnuje-li pojem »přisvojení si« namnoze již obecně prvek bezprávnosti, je tomu tak tím spíše v případě, kde poukazem na úmysl přisvojit si měla býti zjištěna náležitost úmyslu poškozovacího. V tomto smyslu nelze však mluvit o úmyslu přisvojovacím, k němuž náleží i vědomí bezprávnosti činu, chce-li pachatel jen prorazit svým ať skutečným, ať aspoň domnělým právem soukromým, o němž jest poctivě přesvědčen a jež bylo v souzeném případě pozdějším vyměřením z části i potvrzeno. Na tomto právním podkladě je podle zákonů logického myšlení pochybeno odůvodňovati závěr na přisvojovací úmysl poukazem na obranu obžalovaného, jež v podstatě uplatňovala jeho přesvědčení o vlastním právu. Otázka subjektivního zavinění obžalovaného, jak byla vytýčena, není vyřízena ani konečnou větou rozsudkového odůvodnění, podle níž je tu skutková podstata zločinu podle §§ 197, 199 písm. e) tr. zák. i po subjektivní stránce, an obžalovaný ani, je-li přesvědčen, že pole nejsou správně rozměřena, není oprávněn svémocně vyndávat mezníky. Neboť výrok o svémocnosti jednání obžalovaného a o jeho bezprávnosti nepodává odpověď ani na otázku směru a obsahu úmyslu obžalovaného, ani na otázku skutkové přijatelnosti a právního významu jeho obrany.

Čís. 4112.

Vyhnání plodu (svádění k němu) není trestné, je-li přerušení těhotenství nutné vzhledem ke zdravotnímu stavu těhotné, nebo je-li těhotná pro své mládí nedostatečně vyvinuta a je obava, že by porodem byly její zdraví nebo život vážně ohroženy.

(Rozh. ze dne 20. března 1931, Zm II 33/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalované Boženy S-ové do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 15. listopadu 1929, jímž byli kromě jiných uznáni vinnými Antonín D. zločinem těžkého uškození na těle podle §§ 152, 155 a), b) tr. zák. a zločinem svedení ke smilstvu podle § 132 III. tr. zák., nedokonaného svádění ke spoluvíně na vyhnání plodu podle §§ 9, 5, 144 tr. zák. a přestupkem proti mravopočestnosti podle § 516 tr. zák. a Božena S-ová zločinem nedokonaného svádění ke spoluvíně na vyhnání plodu podle §§ 9, 5, 144 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ohledně Boženy S-ové k její zmateční stížnosti úplně a ohledně Antonína D-a podle § 290 tr. ř., pokud byl uznán vinným zločinem nedokonaného svádění ke spoluvíně na vyhnání plodu podle §§ 9, 5, 144